Öğretim Görevlisinin Yazılımı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	03.06.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/5873	2026/3216	FSEK 18, FSEK 2, 2547 SK m.31, İİK 67, TBK 82

ÖZET

Üniversite, e-sınav yazılımları için öğretim görevlisine ödediği 164.195,04 TL telif bedelini geri istedi. Yargıtay, yazılım üretmenin 2547 s.K. m.31 görev tanımına girmediğini ve aksi sözleşme olmadığını belirterek FSEK 18/2'yi uygulamadı; mali haklar öğretim görevlisinde, davanın reddi gerekir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/ogretim-gorevlisinin-yazilimi-telif-iadesi-fsek-18-2026-3216/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2025/5873 E. , 2026/3216 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2025/1010 Esas, 2025/1490 Karar

HÜKÜM : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : Eskişehir 6. Asliye Hukuk Mahkemesi

(Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi sıfatıyla)

SAYISI : 2024/45 E., 2025/148 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili Üniversitenin gerçekleştirdiği çevrimiçi sınavlarda kullanmış olduğu “e-sınav ön yüz yazılımı ve e-sınav iş kalmanı yazılımı” işleri için davalıya 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (5846 sayılı Kanun) kapsamında 16.06.20 20... .06.2020 tarihlerinde 164.195,04 TL ödeme yapıldığını, davalının üniversite bünyesinde araştırma merkezinde çalıştığını, araştırma merkezinin açıköğretim sistemi kapsamında eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürüten Açıköğretim İktisat ve İşletme Fakültelerinin üst yönetici, yetkili organ veya üst düzey yöneticilerinin görevlendirmeleri ile sözü edilen yazılım programlarını yapmak durumunda olduğunu, davalının telif hakkına hak kazanmamışken kendisine sehven ödeme yapıldığını ileri sürerek davalıya yapılan ödemenin geri alınması amacıyla girişilen icra takibine vaki itirazın iptaline, takip konusu alacağın % 20'sinden az olmamak üzere icra inkar tazminatına mahkum edilmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde, müvekkilinin iş tanımı dışında dava konusu yazılımları oluşturduğunu, idarenin bir zararının olmadığını, kaldı ki zamanaşımı süresinin dolduğunu, icra takibinin usulüne uygun olmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile herhangi bir şart tasarrufuna dayanmayan salt hatalı şekilde idarece yapılan ödemelerin Borçlar Hukukunun haksız iktisap kurallarına tabi olduğu, buna göre zamanaşımı süresinin dolmadığı, dava konusu

yazılımın sahipliğinin (eser sahipliğinin) davacı ... Üniversitesinde olduğu,

davalıya 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) kapsamında olduğu değerlendirilerek 16.06.2020 - 26.06.2020

tarihlerinde telif bedeli adı altında ödenen toplam 164.195,04 TL ödemenin açık hata sonucu yapıldığı, takip konusu yapılan alacağın sebepsiz zenginleşmeye dayalı olduğu, yargılamayı gerektirdiği likit ve belli olmadığı gerekçesi ile davanın kısmen kabulü ile icra takibine vaki itirazın iptaline karar verilmiş, hüküm, davalı vekilince istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile İlk Derece Mahkemesi kararının usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesi ile istinaf isteminin esastan reddine karar verilmiş, hüküm, davalı vekilince temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, FSEK kapsamında ödenen telif ücreti bedelinin iadesi amacıyla girişilen icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir.

B.Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davacı üniversite öğretim üyesi olan davalının, üniversitede çalıştığı dönemde meydana getirdiği Anadolu Üniversitesinin gerçekleştirdiği çevrim içi sınavlarda kullanılmakta olan ''e-sınav

ön yüz yazılımı'', "e-sınav iş katmanı yazılımı", ''e-sınav ağ, izleme ve altyapı sistemi'', ''e-

sınav randevu yazılımı'' ve "e-sınav ölçme değerlendirme" yazılımı işleri neticesinde çıkan

Yazılımın eser mahiyetinde olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre mali haklarının davacı üniversiteye ait olup olmadığı buradan varılacak sonuca göre davacı üniversitenin ödediği telif bedelinin iadesini isteyip isteyemeyeceği noktasında toplanmaktadır.

Davacı taraf, davalının telif hakkına hak kazanmamışken kendisine sehven ödeme yapıldığını ileri sürerek davalıya yapılan ödemenin geri alınması amacıyla girişilen icra takibine vaki itirazın iptali, takip konusu alacağın % 20'sinden az olmamak üzere icra inkar tazminatı talebinde bulunmuş, İlk Derece Mahkemesince dava konusu

yazılımın sahipliğinin (eser sahipliğinin) davacıya ait olduğu ve fakat alacağın yargılamayı gerektirmekle likit ve belli olmadığı gerekçesi ile davanın kısmen kabulü ile icra takibine vaki itirazın iptaline karar verilmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi de davalı istinaf talebinin esastan reddine karar vermiştir.

Ancak davanın hukuki dayanağı, FSEK'in 18. maddesi hükmü olup bu hükmün birinci fıkrası mali hakları kullanma yetkisinin münhasıran eser sahibine ait olduğunu belirttikten sonra, ikinci fıkrası "Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça; memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken meydana getirdikleri eserler üzerindeki haklar bunları çalıştıran veya tayin edenlerce kullanılır. Tüzel kişilerin uzuvları hakkında da bu kural uygulanır." hükmünü havidir. Bu hükümden anlaşıldığı üzere eser, çalışanın iş sözleşmesi kapsamında yapması gereken iş olduğunda yani hizmet sözleşmesinin konusunu işverenin istediği eser oluşturmakta ise eser üzerindeki manevi haklar çalışana mali hakların kullanımı ise çalıştırana ait olur. Örneğin bir gazetede köşe yazarlığı yapan yazarın gazetede yayımlanmak üzere yazdığı makalenin manevi hakları yazara, mali hakları ise gazete sahibine ait olur. (doktrindeki bir esere atıf)

Bu açıklamadan sonra somut olaya gelince, davalı davacı üniversitede öğretim görevlisi olup Yüksek Öğrenim Kanunu'nun 31. maddesi uyarınca görev tanımı üniversitelerde ve bağlı birimlerinde bu Kanun uyarınca atanmış öğretim üyesi bulunmayan dersler veya herhangi bir dersin özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularının eğitim-öğretim ve uygulamalarında süreli veya ders saati ücreti ile görevlendirilmesinden ibarettir. Bu görev tanımı içinde dava konusunu oluşturan Anadolu Üniversitesinin gerçekleştirdiği çevrimiçi sınavlarda kullanılmakta olan ''e-sınav

ön yüz yazılımı'', "e-sınav iş katmanı yazılımı", ''e-sınav ağ, izleme ve altyapı sistemi'', ''e-

sınav randevu yazılımı'' ve "e-sınav ölçme değerlendirme" yazılımı meydana getirmek bulunmamaktadır. Ayrıca taraflar arasında da bu işin görev kapsamında olduğuna dair bir sözleşme yapılmamıştır. Bu durumda yukarıda belirtilen hukuki açıklamalardan da anlaşıldığı üzere öğretim görevlisinin meydana getirdiği dava konusu eser üzerinde mali hakların kendisine ait

olduğu kabul edilerek sonucuna göre, davanın reddine karar verilmesi gerekirken İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne, Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince de istinaf isteminin esastan reddine dair karar verilmesi doğru olmamış bozmayı gerektirmiştir.

VI. SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davalının temyiz itirazlarının kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK KALDIRILMASINA, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373/1 hükmü uyarınca dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 03.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.